วิวัฒนาการของ หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการในยุคปัจจุบัน : AACR 2

เพชราภรณ์ พิทยารัฐ*

คำว่า "บัตรรายการ" ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า "catalog" มาจากภาษากรีกว่า "kata logos" คำว่า "kata" แปลว่า "โดย" หรือ "ตามที่" ส่วนความหมายของคำว่า "logos" นั้น ยังไม่มีคำจำกัดความที่แน่ชัดว่าจะมีความหมายใดแน่ อาจแปลว่า "คำ" หรือ "ระเบียบ หรือ "เหตุผล" ก็ได้ ดังนั้นคำว่า "catalog" หมายถึงงานที่มีลักษณะของเนื้อหาการจัดเรียงโดยวิธีที่มีเหตุผลตามที่ได้มีการวางหลักเกณฑ์ไว้แล้ว การทำบัตรรายการหนังสือเป็นงานเทคนิคที่สำคัญอย่างหนึ่งของห้องสมุด เพราะบัตรรายการเปรียบเสมือนเป็นกุญแจที่ไขไปสู่สรรพวิทยาทั้งหลายที่อยู่ในห้องสมุด เป็นที่ทราบกันว่าบัตรรายการนั้นไม่เพียงแต่บรรณารักษ์ได้บันทึกข้อความสำคัญที่ผู้ใช้ห้องสมุดควรทราบเกี่ยวกับวัสดุสิ่งพิมพ์ หรือวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่มีอยู่ในห้องสมุดเท่านั้น บัตรรายการยังสามารถบอกให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่าวัสดุที่ต้องการค้นคว้านั้นมีอยู่ในห้องสมุดหรือไม่ หรือมีเก็บไว้ ณ ที่ใดในห้องสมุด เพื่อผู้ใช้จะได้รับความสะดวกในการเข้าถึงวัสดุนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

มนุษย์เราเริ่มมีการทำบัตรรายการหนังสือมาตั้งแต่สมัยโบราณ ประมาณ 3600 ปี ก่อนคริสต์ศักราช เมื่อพวกสุเมเรียน (Sumerians) ใช้อักษรคูนิฟอร์ม (Cuneiform) เขียนหนังสือบนแผ่นดินเหนียว มีการจัดทำรายชื่อหนังสือซึ่งถือว่าเป็นรายชื่อหนังสือที่เก่าแก่ที่สุด แต่หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการที่ใช้ในปัจจุบันไม่ได้นำหลักเกณฑ์ในสมัยก่อน ๆ มาใช้มากนัก ความเป็นมาของหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการในปัจจุบันที่แท้จริงนั้นเริ่มเมื่อศตวรรษที่ 19 นี้เอง

ในปี ค.ศ. 1839 เซอร์ แอนโทนี ปานิซซี (Sir Anthony Panizzi--ทนายความและผู้ลี้ภัยทางการเมืองจากอิตาลี) บรรณารักษ์หอสมุดแห่งชาติของอังกฤษ (The British Museum Library) ได้คิดค้นหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการ 91 ข้อสำหรับหอสมุดแห่งชาตินี้ หลักเกณฑ์นี้มีชื่อเสียงมากเรียกว่า "91 Rules" ปานิซซีเน้นถึงความสำคัญของหน้าปกใน (Title page) เช่น ถ้าผู้แต่งใช้ชื่อต้นแต่เพียงชื่อเดียว หรือนามแฝง การลงรายการจะใช้ชื่อตามที่ปรากฏในหน้าปกในเท่านั้น แม้ว่าเราจะทราบชื่อที่สมบูรณ์แท้จริงหรือไม่ก็ตาม หลักเกณฑ์นี้ได้รับความนิยมมากจากบรรณารักษ์โดยทั่วไป ในระหว่างนี้การทำบัตรรายการของห้องสมุดในสหรัฐอเมริกาได้ใช้หลักเกณฑ์ที่ปฏิบัติกันในยุโรป

ปี ค.ศ. 1850 ชาร์ลส์ ซี จิวเวตต์ (Charles C Jewett) ได้คิดหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการ 33 ข้อสำหรับสถาบันสมิธโซเนียน (Smithsonian Institution) หลักเกณฑ์ของจิวเวตต์แตกต่างไปจากของปานิซซี เช่น มีการลงรายการชื่อผู้แต่งร่วม หรือชื่อผู้แต่งที่เป็นหน่วยงาน สำนักงาน องค์การ หรือคณะกรรมการ หนังสือใดที่ผู้แต่งใช้นามแฝง ในการลงรายการจะใช้ชื่อจริงถึงแม้ว่าชื่อจริงนั้นไม่ปรากฏอยู่

* เพชราภรณ์ พิทยารัฐ อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในหน้าปกในก็ตาม หลักเกณฑ์ของจิวเวตต์ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาการทำบัตรรายการในระยะต่อมา

ปี ค.ศ. 1876 ชาร์ลส์ แอมมี คัตเตอร์ (Charles Ammi Cutter) ได้พิมพ์หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการของเขาชื่อ "Rules for a Printed Dictionary Catalog" ซึ่งให้หลักเกณฑ์สนับสนุนหลักเกณฑ์ที่จิวเวตต์กำหนดไว้ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากของปานิซซี หลักเกณฑ์ของคัตเตอร์นี้ได้รับความนิยมมาก เพราะเป็นหลักเกณฑ์ทำได้อย่างมีแบบแผนสมบูรณ์ของการเรียงตามลำดับอักษร และเหมาะสำหรับการลงรายการทุกชนิดของบัตรรายการ

ในระหว่างปี ค.ศ. 1879-1889 สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association) และสมาคมห้องสมุดของอังกฤษ (The Library Association) ได้เริ่มจัดทำหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการสำหรับประเทศของตน ในปี ค.ศ. 1883 สมาคมห้องสมุดอเมริกันได้พิมพ์ "A.L.A.'s Condensed Rules for an Author and Title Catalog" ลงใน Library Journal และในปี ค.ศ. 1889 เมลวิล ดิวอี้ (Melvil Dewey) จัดพิมพ์ "Library School Card Catalog Rules"

ปี ค.ศ. 1901 หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress) เริ่มจัดทำบัตรรายการจำหน่ายแก่ห้องสมุดต่าง ๆ ความเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ทำให้วงการห้องสมุดเกิดความจำเป็นที่จะต้องนำหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการของสมาคมห้องสมุดอเมริกันมาใช้

ในปี ค.ศ. 1904-1908 สมาคมห้องสมุดทั้งของอังกฤษและอเมริกันได้ตกลงข้อเสนอการจัดทำบัตรรายการร่วมกัน เพื่อถือเป็นหลักเกณฑ์ในการทำบัตรรายการสำหรับประเทศที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูดและเขียน สิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ชื่อ "กฎเกณฑ์การทำบัตรรายการ : รายการผู้แต่งและชื่อเรื่อง (Cataloging Rules : Author and Title Entries)" บางครั้งก็เรียกกฎเหล่านี้ว่า "A.A. (Anglo-American) Code" หรือ "1908 Code" หรือ "Joint Code" ผู้ที่เป็นกำลังสำคัญในการทำหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการสำหรับสมาคมห้องสมุดทั้งสองในครั้งนี้ คือ เมลวิล ดิวอี้

ในปี ค.ศ. 1949 สมาคมห้องสมุดอเมริกันได้พิมพ์ "Rules of Descriptive Cataloging" เนื่องจากวัสดุและขนาดของห้องสมุดได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว หลักเกณฑ์การลงรายละเอียดของบัตรรายการนี้ได้ให้ความหมายคำอธิบายขอบเขตต่าง ๆ ที่จะต้องสังเกตเมื่อทำบัตรรายการ

ในปี ค.ศ. 1967 สมาคมห้องสมุดอเมริกัน สมาคมห้องสมุดอังกฤษ และสมาคมห้องสมุดแคนาดาได้ร่วมมือกันจัดทำหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการ โดยให้ชื่ออย่างเป็นทางการว่า "กฎเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน (Anglo-American Cataloging Rules หรือ AACR หรือ AACR 1) หลักเกณฑ์นี้เป็นหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการการลงบรรณานุกรมแบบสากล หนังสือตำราของหลักเกณฑ์นี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่เป็นตำราสำหรับประเทศอังกฤษ และชุดที่เป็นตำราสำหรับประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ

ในระหว่างปี ค.ศ. 1969-1974 ได้มีการตกลงและประกาศการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักเกณฑ์หลายข้อของหลักเกณฑ์ AACR ที่ปรากฏในเอกสารสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษศาสตร์หลายฉบับ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงที่เห็นเด่นชัดและสำคัญที่สุดคือการแก้ไข บทที่ 6-- หลักเกณฑ์ที่ว่าด้วยการทำบัตรรายการสำหรับเอกสารสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์มาตรฐานสากลในการเขียนบรรณานุกรม --International Standard Bibliographic Description (Monograph) หรือ ISBD M

ในปี ค.ศ. 1974 สมาคมห้องสมุดแห่งชาติทั้ง 3 ประเทศ คือ แคนาดา สหรัฐอเมริกา และอังกฤษได้ตกลงกันในการจัดทำ หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแองโกล-อเมริกัน ฉบับที่ 2 (Anglo-American

AACR 1	AACR 2
ส่วนที่ 1 หลักเกณฑ์การลงรายการสำหรับหัวเรื่องและรูปแบบของหัวเรื่อง	**ส่วนที่ 1** หลักเกณฑ์ทั่วไปของการลงรายการสำหรับวัสดุทุกชนิดของห้องสมุดตามหลักเกณฑ์การลงรายการตามมาตรฐานสากล (ISBD) และตามด้วยบทที่ว่าด้วยหลักเกณฑ์การลงรายการสำหรับวัสดุแต่ละประเภทโดยเฉพาะ เช่น หนังสือ, แผนที่, แผ่นเสียง, ฯลฯ
ส่วนที่ 2 หลักเกณฑ์สำหรับรายละเอียดการทำบัตรรายการสำหรับหนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่คล้ายหนังสือ	**ส่วนที่ 2** หลักเกณฑ์การให้หัวเรื่องสำหรับวัสดุทุกชนิดของห้องสมุด
ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์สำหรับการทำบัตรรายการวัสดุไม่ตีพิมพ์	

Cataloging Rules. 2d ed. หรือ AACR 2) เหตุผลเนื่องมาจากว่า ปัจจุบันนี้เป็นยุคของความรุดหน้าทางวิทยาการ มีการผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ออกมามากมายมหาศาล (Knowledge explosion) ความรู้ทั้งหลายได้ถูกบันทึกจัดเก็บในวัสดุที่มีลักษณะหลายรูปแบบ หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ AACR 1 ไม่สามารถให้รายละเอียดเพียงพอแก่การทำบัตรรายการสำหรับวัสดุเหล่านี้ได้ นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดในการปรับปรุง AACR 1 คือ วงการบรรณารักษศาสตร์และห้องสมุดในประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันได้เริ่มนำเอาหลักเกณฑ์ ISBD มาใช้เป็นแบบอย่างในการลงรายการทางบรรณานุกรมของวัสดุตีพิมพ์และวัสดุที่ไม่ตีพิมพ์อย่างแพร่หลาย ไม่ว่าวัสดุตีพิมพ์ หรือวัสดุที่ไม่ตีพิมพ์นั้นจะถูกผลิตขึ้นเป็นภาษาใด หรือในประเทศใดก็ตาม หากมีการลงรายการบรรณานุกรมตามแบบสากลนี้แล้วก็สามารถที่จะเข้าใจตรงกันได้ ซึ่งเป็นการสะดวกอย่างยิ่งในการแลกเปลี่ยนข้อสนเทศระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1981 หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หอสมุดแห่งชาติอังกฤษ และหอสมุดแห่งชาติแคนาดา ได้ตัดสินใจใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในหอสมุดของตน และเป็นศูนย์กลางในการผลิตจัดทำบัตรรายการทางบรรณานุกรม มีผลปฏิบัติใช้เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1981 เป็นต้นมา เป็นที่เห็นอย่างเด่นชัดว่า ห้องสมุดใดที่มีการจัดทำบัตรรายการตาม หรือขึ้นอยู่กับหอสมุดแห่งชาติเหล่านี้จะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงนโยบายหลักการทำบัตรรายการตามไปด้วย

จุดมุ่งหมายของ AACR 2 มีดังนี้ :

1. เพื่อรวบรวมข้อปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ AACR 1 ที่ได้มีการตกลงกันระหว่างผู้แทนหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หอสมุดแห่งชาติอังกฤษ และหอสมุดแห่งชาติแคนาดา

2. เพื่อรวมหนังสือตำราหลักเกณฑ์ AACR 1 ทั้งแบบฉบับของอังกฤษ และของอเมริกาเหนือเข้าไว้ด้วยกัน

3. เพื่อให้มีการร่วมมือกันและสอดคล้องกันของข้อตกลงตามหลักเกณฑ์การลงบรรณานุกรมแบบมาตรฐานสากล (ISBD)

4. เพื่อพัฒนาและสามารถนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับการทำบัตรรายการได้

5. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของการเปลี่ยนแปลงแก้ไข AACR 1 จากแหล่งเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ

หลักเกณฑ์ AACR 2 ในส่วนที่ 1 ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงรายการทางบรรณานุกรม ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์กับรายละเอียดของหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 2 หลักเกณฑ์ที่กล่าวไว้ในส่วน

ที่ 1 ได้แก่ หลักเกณฑ์การลงรายการดังต่อไปนี้ คือ :

1. ชื่อเรื่องและชื่อผู้รับผิดชอบในการจัดทำวัสดุ
2. ฉบับที่ (Edition)
3. พิมพลักษณ์ (สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์)
4. บรรณลักษณ์ (จำนวนหน้า หรือเล่ม และภาพประกอบ)
5. ชื่อชุด (Series)
6. รายการบันทึก (Notes)
7. มาตรฐานการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในส่วนต่าง ๆ ของบัตรรายการ

ส่วนที่ 2 ของหลักเกณฑ์ AACR 2 รายละเอียดที่ให้แนวทางที่บอกว่าผู้ใช้บัตรรายการสามารถเข้าถึงวัสดุของห้องสมุดที่ต้องการค้นคว้าได้อย่างไร มีรายการเพิ่มที่ต้องใช้อะไรบ้าง ให้หลักเกณฑ์การลงรายการหัวเรื่องสำหรับชื่อบุคคล ชื่อทางภูมิศาสตร์ ชื่อหน่วยงาน สำนักงาน หรือองค์การ การให้ชื่อเรื่องมาตรฐาน (Uniform Title) ของวรรณกรรมคลาสสิค เพื่อที่จะให้มีแบบแผน มีความมั่นคงของการจัดเรียง และให้งานวรรณกรรมเดียวกัน หรือชุดเดียวกันไม่ว่าจะมีชื่อเรื่องในการพิมพ์เปลี่ยนไปในแต่ละครั้งอย่างไร ผลงานวรรณกรรมนี้จะอยู่ที่บัตรรายการกลุ่มเดียวกัน

นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ AACR 2 ยังได้รวมถึงภาคผนวกที่กล่าวถึง หลักเกณฑ์การขึ้นต้นอักษรตัวใหญ่ (Capitalization) การใช้ชื่อย่อ และจำนวนเลขที่ การเปลี่ยนมาใช้หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ AACR 2 มีการเปลี่ยนแปลงที่พอจะสรุปได้ดังนี้ :

1. การยกเลิกการหารายการทางบรรณานุกรมจากหน้าปกใน (Title page) แต่เพียงที่เดียว

หลักเกณฑ์การลงรายการแบบ ISBD ได้ปรากฏอยู่ใน "หลักเกณฑ์การลงรายละเอียดของบัตรรายการในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Rules of Descriptive Cataloging in the Library of Congress) ปี ค.ศ. 1949" หลักเกณฑ์ AACR 2 ได้ให้แนวคิดว่า "แหล่งของข้อความ" ที่จะให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมนั้นมีอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของวัสดุ ไม่จำเป็นที่จะต้องได้มาจากหน้าปกในแต่เพียงที่เดียว รายการใดที่ไม่ได้มาจากหน้าปกในให้ใส่ไว้ในวงเล็บ [ ]

2. การยกเลิกแนวความคิดที่ว่าบัตรรายการอยู่ในรูปของบัตรเท่านั้น

หลักเกณฑ์ AACR 2 รับรองว่าห้องสมุดสามารถทำและผลิตรูปแบบการบันทึกรายละเอียดทางบรรณานุกรมได้จากฐานเก็บข้อมูลที่สามารถใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Machine-readable data base) เพื่อช่วยในการอ่าน ตีความ หรือพิมพ์บัตรออกมาได้

3. ยกเลิกนโยบายเฉพาะ ๆ ของห้องสมุด

AACR 1 ยอมรับว่าเป็นหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการสำหรับห้องสมุดเพื่อการวิจัยค้นคว้าโดยทั่วไป ในขณะที่มีการกล่าวว่า AACR 2 เหมาะสำหรับใช้ในห้องสมุดโดยทั่วไปทุก ๆ ขนาดและประเภท

4. การยกเลิกหลักเกณฑ์เบื้องต้นของการลงบัตรรายการ

หลักเกณฑ์ AACR 2 ให้รายละเอียดที่ลึกซึ้งมากกว่า AACR 1 ซึ่งให้รายละเอียดหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือ ลักษณะของรายการที่จะได้จากหน้าปกใน หรือจากแหล่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพิเศษของวัสดุ

จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ AACR 2 เกิดจากการเปลี่ยนแปลงแก้ไข AACR 1 นั่นเอง ความสัมพันธ์ของหลักเกณฑ์ทั้งสองยังปรากฏอยู่ซึ่งสามารถเปรียบเทียบในลักษณะโดยทั่วไปได้ดังนี้ :

AACR 2	AACR 1
คำนำ (Forward)	**คำนำ (Preface)**
บทนำทั่วไป (General Introduction) (กฎที่ 0.1-0.14)	**บทนำ (Introduction)**
ส่วนที่ 1 บทนำ (กฎ 0.21-0.29)	**บทนำ (ส่วน)**
บทที่ 1	บทที่ 6 (แก้ไขแล้ว); บทที่ 8
บทที่ 2	บทที่ 11; บทที่ 6 (แก้ไขแล้วสำหรับการลงรายการแผนที่)
บทที่ 3	บทที่ 10
บทที่ 4	บทที่ 13; บทที่ 6 (แก้ไขแล้)
บทที่ 5	บทที่ 14 (แก้ไขแล้ว)
บทที่ 6	บทที่ 12 (แก้ไขแล้ว)
บทที่ 7	บทที่ 12 (แก้ไขแล้ว); บทที่ 15 (ไม่มีกฎหรือหลักเกณฑ์บทใดที่เกี่ยวข้อง)
บทที่ 8	บทที่ 12 (แก้ไขแล้ว)
บทที่ 9	บทที่ 6 (แก้ไขแล้ว); กฎข้อที่ 152C และ 156
บทที่ 10	บทที่ 7 พร้อมทั้งการใช้ ISBD (Serials)
บทที่ 11	บทที่ 6 (แก้ไขแล้ว) กฎข้อที่ 157
บทที่ 12	บทนำ; บทที่ 1
บทที่ 13	บทที่ 1 และกฎบางกฎจากบทที่ 10-15
ส่วนที่ 2 บทนำ (กฎ 20.1-20.4)	บทที่ 2
บทที่ 21	บทที่ 3 กฎข้อที่ 72-74
บทที่ 22	บทที่ 3
บทที่ 23	บทที่ 4; บทที่ 13 กฎข้อที่ 233-243
บทที่ 24	บทที่ 5
บทที่ 25	**ภาคผนวกที่** 2, 3, 4 และ 1 (ตามลำดับ)
บทที่ 26	
ภาคผนวก A, B, C, D	

ประโยชน์ของหลักเกณฑ์ AACR 2

1. เป็นพื้นฐานการจัดทำบัตรรายการร่วมกันระหว่างชาติ

2. เป็นรูปแบบมาตรฐานในการจัดทำบัตรรายการสำหรับวัสดุทุกประเภทของห้องสมุด

3. เป็นที่คาดหวังว่าจะเป็นการช่วยลดเวลาการค้นคว้าของผู้ใช้ห้องสมุดในการหาวัสดุที่ต้องการ

4. เป็นที่คาดหวังว่าการให้หัวเรื่องที่เกี่ยวกับชื่อบุคคล มีหลักเกณฑ์ที่มั่นคงสม่ำเสมอกว่าหลักเกณฑ์ AACR 1

อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นว่าหลักเกณฑ์ AACR 2 มิใช่เป็นหลักเกณฑ์การทำบัตร

รายการใหม่ แต่เป็นการดัดแปลงแก้ไขหลักเกณฑ์เดิม (AACR 1) บ้าง สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและเห็นได้ชัดคือการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในส่วนต่าง ๆ ของบัตรรายการ ปัจจุบันหลักเกณฑ์ AACR 2 ได้เป็นที่ยอมรับในวงการบรรณารักษศาสตร์ว่าเป็นหลักเกณฑ์การลงรายการบรรณานุกรมที่เป็นมาตรฐานสากลซึ่งทุกภาษาทุกประเทศสามารถใช้ได้ สำหรับในประเทศไทยขณะนี้ ห้องสมุดบางแห่งได้เริ่มนำหลักเกณฑ์ AACR 2 มาใช้บ้างแล้วแต่ไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการขาดงบประมาณ หรือบุคลากรไม่มีเวลาพอที่จะศึกษาหลักเกณฑ์ใหม่นี้อย่างจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

Gorman, Michael. "The Anglo-American Cataloging Rules, Second Edition," **Library Resources & Technical Services,** 22 (Summer 1978), 209-226.

Hagler, Ronald. **Where's That Rule?: A Cross-Index of the Two Editions of the Anglo-American Cataloging Rules.** Ottawa: Canadian Library Association, 1979. 127 p.

Simonton, Wesley. "An Introduction to AACR 2," **Library Resources & Technical Services,** 23 (Summer 1979), 321-339.

Strout, Ruth French. "Development of the Catalog and Cataloging Codes," in Painter, Ann. F., ed. **Reader in Classification and Descriptive Cataloging.** Washington: NCR Microcard Edition, 1972. 159-175.

Wynar, Bohdan S. **Introduction to Cataloging and Classification.** 6 th ed. Littleton, Colo.: Libraries Unlimited, 1980. 657 p.